

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 30.5.2011
COM(2011) 283 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Пети годишен доклад за 2010 г. относно предоставянето на помощ от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Пети годишен доклад за 2010 г. относно предоставянето на помощ от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци¹ (наричан по-нататък „Регламентът за помощ“) е основата за реализиране на подпомагането за кипърските турци и изисква годишно докладване пред Съвета и Европейския парламент. Този пети доклад обхваща периода от 1 януари до 31 декември 2010 г.

2. ПЛАНИРАНЕ НА ПОМОЩТА

3 млн. EUR в бюджета за 2010 г. бяха заделени за подпомагане на Комитета за безследно изчезналите лица (КИЛ)².

Извършено бе планиране на разпределението от 28 млн. EUR по бюджета за 2011 г. Външните оценки от 2009 г. и 2010 г., вътрешната оценка и консултациите със заинтересованите страни послужиха като основа за него.

3. МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата се изпълнява в държава-членка на ЕС в район, който не е под ефективния контрол на правителството на тази държава-членка и където прилагането на достиженията на правото на ЕС е преустановено. Подпомагането се осъществява на първо място посредством централизирано управление от Европейската комисия. Някои проекти се управляват съвместно с Програмата на ООН за развитие (ПРООН).

Комисията работи в уникален политически, правен и дипломатически контекст. Необходими са ad hoc договорености за изпълнението на програмата, като в същото време се спазват принципите на доброто финансово управление.

Във финансирани от ЕС програми за подпомагане, споразумение за финансиране с правителството на страната бенефициер определя общо правната рамка, съгласно която се предоставя помощта. За тази помощ не съществува такова споразумение. По тази причина Комисията трябва да

---

¹ ОВ L 65, 7.3.2006 г., стр. 5.

² Решение на Комисията С (2010) 6874 за подкрепата за 2010 г. на Комитета за безследно изчезналите лица.

разчита на собствените си разбирания за реда и условията, които се прилагат на място. Това означава, че когато Комисията влиза в договорни отношения, тя поема повече рискове от обикновено.

Поради политическия контекст, изпълнението на нарежданията за възстановяване на суми от предприятия на кипърските турци в случай на неспазване на условия на договор може да бъде трудно. Комисията прие мерки за намаляване на този риск, включително интензивен мониторинг и подкрепа за бенефициерите, преразгледани условия на плащане, свързващи авансовите плащания с доказателства за сключени договори за обществени поръчки и широко използване на банкови гаранции.

Комисията разчита на подкрепата на общността на кипърските турци, за да се осигури успеха на тази програма, и по-специално, за да се гарантира нейната устойчивост в дългосрочен план. Провеждат се и допитвания до заинтересованите представители на кипърските турци за техните нужди за бъдещото финансиране. Експерти, които са кипърски турци, взеха участие в комисиите за оценка за програмата от 2009 г., договорите по която бяха сключени през 2010 г. Те играят ключова роля в управителните комитети на проектите.

Поради специфичните условия за изпълнение на програмата за помощи през 2006 г. бе сформиран програмен екип към Генерална дирекция „Разширяване“ на Комисията. Работещ в Кипър съгласно условията на дългосрочна командировка, екипът използва Службата за подпомагане на програмата (EUPSO) на ЕС, която е разположена в северната част на Никозия. Службата за подпомагане на програмата осигурява място за срещи и семинари със заинтересованите представители на кипърските турци. Тя също така позволява директен мониторинг на изпълнението на проектите. Логистиката на Службата продължава да бъде осигурявана от частен изпълнител (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH - GIZ), чийто договор е в сила до юни 2012 г. Представителството на Комисията в Кипър също осигурява място за срещи и семинари.

От 2010 г. разходите за персонала се финансират в рамките на административния бюджет. В началото на отчетния период програмният екип е намалал от 29 лица (3 длъжностни лица от Комисията и 26 договорно наети лица) до 22 (съответно: 2 и 20). Това намаление засяга особено екипа за обществените поръчки и налага стриктно определяне на приоритетите и преразпределяне на човешките ресурси за осигуряване на подходящ мониторинг.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

4.1. Общи бележки

Програмата за помощ навлезе във фазата на напълно разгърнато изпълнение. Усилията бяха съсредоточени върху наблюдение, гарантиране на устойчивостта на проектите и изграждане на капацитета на бенефициерите да поемат проектите, когато те бъдат завършени, по-конкретно широкомащабни

строежи и доставки. Липсата на опит по отношение на изпълнението на договори за безвъзмездни средства от бенефициерите, които са кипърски турци, е изисквало обучение, както и много близко практическо наблюдение.

Общият брой на договорите, които се изпълняваха през 2010 г., възлизаше на 984 (за строителни работи, услуги, доставки и безвъзмездни средства), от които 200 бяха приключени.

В хода на 2010 г., финансирането от програмата за помощи предостави важен принос за мерките за изграждане на доверие, като разминирание, подкрепа за КИЛ и откриване на новия контролно-пропускателен пункт при Kato Purgos и Karavostasi (известен още като пункт Limnitis/Yeşilirmak).

4.2. Напредък по целите

Общата цел на програмата за помощи е улесняване на обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като се обръща особено внимание на икономическата интеграция на острова, на подобряването на контактите между двете общности и на контактите с ЕС, както и на подготовката за прилагането на законодателството на ЕС в случай на цялостно разрешаване на кипърския въпрос.

4.2.1. Цел 1: Развитие и реструктуриране на инфраструктурата

Във водния сектор подмяната на остарелите бетонни, съдържащи азбест *водоразпределителни тръби* в северната част на Nicosia, Kyrenia, Gonyeli и Lefke/Lefka до голяма степен приключи до края на 2010 г. В Никозия според данните, предоставени от бенефициерите, които са кипърски турци, това доведе до 15 % намаление на загубите на вода. Непрекъснато водоснабдяване би могло да бъде постигнато през зимния сезон за първи път от много години. Доставката на водно лабораторно оборудване също бе завършена.

Работата по основните инвестиции в съоръжения за *водоснабдяване и отпадни води* във Famagusta и Morphou/Güzelyurt изостана от графика през 2010 г., но все още се очаква те да бъдат завършени и възложени през 2011 г. През 2010 г. започнаха дейности по изграждането на нова *водопречиствателна станция на двете общности* в Mia Milia/Haspolat, чието завършване е планирано през втората половина на 2012 г. (изпълнено от ПРООН).

Договорът за изграждане на *инсталация за обезсоляване на морска вода* в Sirianokhori/Kumköy беше подписан през декември 2009 г. с клауза за временно преустановяване, за да се предостави време за осигуряване от страна на кипърските турци на достатъчно уверение, на първо място за свободен и неограничен достъп до мястото и второ на помощ от тях за гладко и ефективно изпълнение. След получаване на такива уверения, временното прекратяване беше отменено през август 2010 г. с началото на първата фаза на договора, включваща пилотни изпитвания и подробно проектиране. Въпреки това през октомври 2010 г. бяха въведени ограничения върху достъпа, което забави приключването на първата фаза и оспори нейното продължаване.

Продължи обучението в областта на *опазването на природата*. Изготвянето на проектите за управленски планове продължи за потенциалните райони от Натура 2000, като заседанията за публични консултации предстоят в началото на 2011 г. Започна изграждането на съоръжения за управление и защита в четири района (със закъснение от няколко месеца поради разкриването на археологически останки), както и създаването на мрежа от природни пътеки. Доставката на средства за опазване на природата, включително автоматична система за откриване на горски пожари, бе частично завършена. Решението за обособяване на университетско градче в специална защитена зона беше отменено от страна на кипърските турци.

В областта на *твърдите отпадъци* главните дейности са съсредоточени върху започването и текущото прилагане на договорите за строителство в обектите *Koutsoventis/Güngör* и *Famagusta*. След като проблемът със собствеността беше разрешен, проектът *Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen* също напредна. Проектът за съоръжение за медицински отпадъци, осъществяван от ПРООН, е почти завършен, като оборудването трябва да бъде доставено в началото на 2011 г. Техническата помощ бе насочена към по-нататъшно реструктуриране на съществуващите услуги по управление на отпадъците. Създаването на функционираща единица, която да поеме управлението на новата система за управление на твърдите отпадъци, не напредна по очаквания начин по време на отчетния период. Доставено беше оборудване за изпълнението на проекта за компостиране на биоразградими отпадъци.

В *енергийния сектор* повечето от договорите за доставка бяха успешно завършени. Електромерите и свързаните автоматизирани четящи системи, оборудването за компенсирание на реактивна мощност, лабораторията за калибриране, контролът на замърсяването и системата за мониторинг на климата/вятъра, Системата за надзорен контрол и събиране на данни (SCADA) и системата за обслужване на клиенти на електрификационното дружество са били доставени и инсталирани през 2010 г. В някои случаи е необходимо действие от страна на бенефициера (за гарантиране на по-добро място, за свързване към електрозахранване, да наеме допълнителен персонал) за ефикасното използване на инвестициите. Дейността по *соларната електроцентрала* започна. По други договори напредъкът бе ограничен. Според договора за взаимосвързано измерване подготовката на местата за инсталациите от бенефициера все още предстои. Техническа помощ за реструктуриране на електрификационното дружество, въпреки адаптирането на целите спрямо нуждите на бенефициера, не разполагаше с пълното сътрудничество на другата страна, за да се постигне своевременно и ефективно изпълнение.

В сектора на *телекомуникациите* преразгледаната конфигурация на мрежата ще бъде включена в договора. Това бе предложено от изпълнителя въз основа на действителното състояние, установено по време на проучването на обектите. Подготовката на обектите започна към края на годината и напредъкът съответства на планирането на инсталацията от изпълнителя. Компонентът на техническата помощ напредва по-бавно от очакваното. Не бе взето решение за разделяне на предоставянето на услуги от експлоатацията на мрежата или за либерализиране на сектора.

Съгласно целта за проектите за *безопасност на движението* договорите за предоставяне на техническа помощ за подготовка на планове за управление на движението за местните общности и за междуградската пътна мрежа са завършили задачите си и са представени окончателните доклади. Техническата помощ за създаване на ефективна база данни за произшествията и система за събиране на данни за подобряване на знанията относно пътните инциденти финализира проекта на системата и я интегрира в с хардуера, доставен съгласно отделен договор за доставка. Изпитването на системата и обучението за потребители продължават. Техническата помощ за подобряване на инспекциите на превозните средства и процедурата за лицензиране на шофьорите осигури ценни съвети. Монтирането на оборудване за периодични прегледи на превозни средства беше забавено поради решението на бенефициера да го разположи на лента за проверки, която още предстои да бъде изградена. Образователната кампания за насърчаване на безопасността на движението и повишаване на осведомеността бе разработена и ще бъде осъществена през 2011 г. Преразгледана беше техническата спецификация за проекта, целящ премахването на опасните пътни участъци.

4.2.2. *Цел 2: Насърчаване на социалното и икономическото развитие*

Четири екипа за техническа помощ (екип за подпомагане на развитието на селските райони, животновъдството, земеделието, звено за управление на програмата), финансирани по линия на *програмата за развитие на селските райони*, осигуриха целенасочено обучение и техническа помощ на стопаните, ветеринарните лекари, експертите в развитието на селските райони, както и централните и местните заинтересовани страни. Екипите също подкрепиха 225 бенефициери на безвъзмездни средства от следните схеми за безвъзмездна помощ „подобряване на земеделското производство“, „подкрепа за предприятията в селските райони“, „общностно развитие чрез инициативи за селото“. Оборудването от договори за доставка за ветеринарните лаборатории и за земеделието е доставено и е в употреба. Екипът за подпомагане на развитието на селските райони преразгледа и финализира временен план за развитие на селските райони и две местни стратегии за действие по отношение на основополагащите принципи на ЕС за развитие на селските райони.

По проекта *„Модернизирание на градската и местната инфраструктура“*, осъществен в рамките на съвместно управление с ПРООН, беше открит седмият нов контролно-пропускателен пункт, свързващ Kato Pyrgos/Asagi Pirgo и Yeşilirmak/Limnitis. ЕС финансира проучването на осъществимостта и допринесе с 2,5 млн. EUR за строителните работи. Строителството за рехабилитация на няколко селища в северната част на Кипър (т.е. Hisarköy/Kampyri, Akincilar/Louroukina) беше завършено. На фасадите на сградите, разположени от едната страна на контролно-пропускателния пункт Ledra street, бяха възстановени. Започна обновяване на пазара в оградения град Никозия.

15 нови договора за отпускане на безвъзмездни средства бяха подписани с местните *училища* на обща стойност от около 0,5 млн. EUR за подпомагане на модернизиранието на образователните методи. Автомобилно и печатно оборудване бе доставено на професионалните училища.

Техническата помощ за *текущата реформа на основното и средното образование* бе насочена към изграждането на капацитета на основните заинтересовани страни, включително интензивно обучение за основен екип от инспектори, учебни посещения, обучение и подкрепа за образование, ориентирано към децата, стандарти за качество, развитие и принос за разработването на Европейската система за информационно управление.

По проекта за *обучението през целия живот, социалното включване и активните мерки за пазара на труда* бяха завършени около 31 от безвъзмездните средства, отпуснати на малки и средни предприятия (МСП), камари и други учебни организации. Предоставена бе техническа помощ за развитие и насърчаване на системите за професионално образование и обучение, обучение през целия живот и активни мерки за пазара на труда, включително откриването на център за работа в Никозия и учебни посещения и конференции в чужбина. Усилията бяха концентрирани върху обучението на заинтересованите страни, включително съвети за професионално развитие.

В подкрепа на *конкурентоспособността на МСП* 32 договора по 2 схеми за предоставяне на безвъзмездни средства на стойност 4,5 млн. EUR, бяха в ход през отчетния период. Очакваните резултати от безвъзмездните средства за МСП са увеличаване на конкурентоспособността на частния сектор на кипърски турски чрез подобряване на материалното оборудване и уеднаквяване на бизнес практиките в управлението д тези в ЕС. Прилагането на по-голямата част от тези договори бе забавено поради липсата на опит на бенефициерите с правилата за обществени поръчки на ЕС, а бавната процедура на банковите гаранции причини закъснение на плащанията по предварителното финансиране. Освен това, частният сектор бе подкрепен от договор за техническа помощ (2,75 млн. EUR), насочен към *основните институции и действия в областта на устойчивото икономическо развитие и развитието на информационните и комуникационните технологии*. Изпълнението започна от втората половина на 2010 г. Основният резултат към днешна дата е експертната помощ, предоставена за изготвянето на *стратегия за развитие на частния сектор*.

4.2.3. *Цел 3: Насърчаване на помирието, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество*

Помирение, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество: От предоставените 44 проекта 2 са били отменени по искане на бенефициера (липса на капацитет за изпълнение на договора). Много от бенефициерите са поискали удължаване на срока на проектите. Мониторингът на безвъзмездните средства бе извършен от външни експерти по отношение на финансовия мониторинг, а оперативният мониторинг бе извършен от програмния екип.

Техническата помощ на *екипа за подкрепа на гражданското общество* осигури насоки и подкрепа за кандидатите въз основа на съвети за управление на безвъзмездни средства и дейности за изграждане на капацитет .

ЕС продължи да бъде най-големият донор за дейностите на *Комитета за безследно изчезналите лица*, която има за цел да установи съдбата на тези лица,

обявени за изчезнали от двете общности вследствие на трагичните събития от 1963—1964 г. и 1974 г. Договорът от 3 млн. EUR ще бъде финализиран през февруари 2011 г. Документален материал с информация за тези дейности беше подготвен и разпространен.

Разминиране: очаква се буферната зона да бъде обявена за зона без мини до април 2011 г. ООН предложи разминирането да продължи извън буферната зона, но Комисията за момента няма нито политически мандат, нито и ресурси, за да продължи да работата.

Дейностите по проекта *Академия по политическо обучение*, осъществен от Съвета на Европа, са насочени към подобряване на разбирането на основните въпроси, касаещи бъдещето на острова в рамките на ЕС. За втората академична година проектът събра 30 подобрани млади ръководители от двете кипърски общности.

4.2.4. Цел 4: Сближаване на общността на кипърските турци с Европейския съюз

За четвъртата академична година от програмата за стипендии бяха отпуснати общо 96 стипендии (22 за преподаватели, 10 за студенти, 64 дипломирани студенти). Студентите и преподавателите бяха свободни да избират програми за образование и обучение, въпреки че беше дадено предпочитание на области, в които липсват опитни професионалисти в общността на кипърските турци (икономика, европеистика, всички инженерни области, публична администрация, публични финанси). Приемачи страни бяха Обединеното кралство, Нидерландия, Германия, Италия, Испания, Швеция, Естония, Латвия, Гърция, Финландия, Чешката република, Полша и Унгария.

По „Насърчаване на младежкия обмен и други контакти между хората“ 15 проекта са били осъществени. Някои от проектите, финансирани по втората покана, са поискали удължаване на срока на проектите. Всички проекти ще бъдат завършени през 2011 г.

Информационният център на ЕС се превърна във важен източник на информация за общността на кипърските турци по отношение на въпроси и запитвания, свързани с ЕС и с програмата за помощ. Неговият интернет сайт бе стартиран през 2010 г. Информационният център подготви 26 прояви с цел видимост и информиране (учебни посещения, конференции, семинари, публични лекции за историята, институциите, процесите на вземане на решения и политиките на ЕС, както и адаптирани курсове за обучение относно правила за възлагане на обществени поръчки и управление на проекти). Информационният център бе домакин на няколко церемонии за предоставяне на безвъзмездни средства от програмата за помощи. Информационният център изготви/преведе на турски 7 публикации и 22 информационни брошури относно програмата за помощи. Две количествени проучвания бяха изготвени с оглед измерване на представите на кипърските турци за ЕС и дейностите на ЕС относно кипърските турци. В допълнение към тези данни бяха проведени още три качествени проучвания. 16 прояви бяха отразени от местната телевизия. С изясняването на нуждите на общността бенефициер Информационният център трябва да се справи с това предизвикателство, като продължава да повишава качеството на своите услуги.

4.2.5. *Цел 5: Подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на Общността*

Инструментът на Европейската комисия за техническо подпомагане и обмен на информация (ТАИЕХ) се използва като основен инструмент за предоставяне на подпомагане за подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане на достиженията на правото на ЕС след цялостното разрешаване на кипърския въпрос.

ТАИЕХ улесни 365 дейности по предоставяне на техническа помощ, като например курсове за обучение, семинари, експертни мисии, включително помощ, предоставена от експерти дистанционно, и учебни посещения с цел да се допринесе за постигането на целите на Регламента за помощта.

В центъра на дейностите продължи да бъде програмата за бъдещо прилагане на достиженията на правото на ЕС (PFAA). PFAA предоставя рамка за планиране и предоставяне на техническа помощ и обучение. Помощ бе предоставена в 13 сектора на PFAA³. В хода на 2010 г. кипърските турци изразиха интерес от получаването на техническа помощ за още 3 области от достиженията на правото⁴.

В края на 2009 г. подкрепата на ТАИЕХ за кипърските турци бе пренасочена към в средносрочните проекти, за да постигне по-ефикасно своите цели. Общо 97 експерти от публичните администрации на държави-членки на ЕС бяха подбрани в подкрепа на средносрочни проекти за техническа помощ.

ТАИЕХ предостави обучение за подготовка на правни текстове, които са в съответствие с достиженията на правото с цел те да станат незабавно приложими при влизането в сила на цялостното уреждане на статута. Във връзка с бъдещото управление на средствата на ЕС след уреждането на статута, обучението продължи в областта на управлението на публичните разходи.

Развитието на *търговията през демаркационната линия* също беше подкрепено от ТАИЕХ. Експерти от държавите-членки на ЕС редовно бяха мобилизирани, за да осъществяват необходимите ветеринарни или фитосанитарни инспекции на картофи и риба, за да се улесни тази търговия.

Трите договора за доставка на оборудване за *мониторинг на качеството на въздуха* бяха осъществени, а оборудването се използва. Два от текущите договора за техническа помощ за този сектор бяха съсредоточени върху създаването на ежедневен контрол на качеството и процедури за гарантиране на качеството за експлоатация на доставеното оборудване, подпомагани в разработването на планове за мониторинг върху качеството на атмосферния

---

³ Свободно движение на капитали; обществени поръчки; дружествено право на ЕС; политика на ЕС за конкуренцията; финансов контрол; финансови услуги; селско стопанство и развитие на селските райони; безопасност на храните, ветеринарна и фитосанитарна политика; пътен транспорт; статистика; социална политика и заетост; околна среда; защита на потребителите и здравеопазване.

⁴ Взаимно признаване на професионални квалификации, права на интелектуална собственост, свободно движение на стоки.

въздух. Кипърските турци трябва да осигурят подходящо разпределение на служителите или средствата за външни услуги за управлението на станциите за мониторинг на качеството на въздуха и съставянето на данни.

4.2.6. *Проучвания*

Доверителният фонд със Световната банка в размер на 1 млн. EUR за осъществяване на „програма за икономически анализ за растеж и устойчиво развитие“ беше забавен поради несъгласия между Република Кипър и Световната банка за терминология, която следва да се използва.

4.3. **Финансово изпълнение (договори и плащания)**

4.3.1. *Сключване на договори*

2,5 млн. EUR от бюджетните кредити за поети задължения за 2009 г. бяха налични, като за 78 % от тях бяха сключени договори. Подписани бяха 106 нови договора за стипендии за 2010/2011 г. и училища.

През 2006—2010 г. общото количество, разпределено за тази програма за помощи, възлиза на 264,5 млн. EUR.

4.3.2. *Плащания*

Европейската комисия изплати **62,7** милиона EUR през 2010 г., около 18 % по-малко от предвиденото в първоначалното планиране. Това се дължи на късното стартиране на проекта обезсоляване на морска вода на стойност 27,5 млн. EUR и помощите за развитие на селските райони в размер на общо 4 млн. EUR.

Общо 132 млн. EUR (52 % от общия размер на сумата, за която бяха сключени договори) бяха изплатени до края на 2010 г.

4.4. **Мониторинг**

Механизмът за междинно преразглеждане (IRM) служи за форум за подробно обсъждане на изпълнението на програмата с бенефициерите. Той се събра два пъти през 2010 г.

През 2010 г. бе създаден и отделен механизъм за мониторинг на помощта, предоставяна чрез TAIEХ.

През 2010 г. дейностите на програмния екип бяха съсредоточени върху мониторинга. Основните инструменти са посещения на място и участие в управителните комитети на проектите. Освен това беше сключен договор за външна подкрепа за финансов контрол.

4.5. **Одит и контрол**

Отделът за оперативен одит на ГД „Разширяване“ извърши одит на извадка от договорни и платежни транзакции. Докладът се очаква през първото тримесечие на 2011 г.

Мисия за установяване на фактите на Европейската сметна палата се състоя през ноември 2010 г. в подготовка на извършването на одит през 2011 г.

4.6. Оценка.

През 2010 г. средносрочни секторни оценки бяха извършени в гражданското общество и развитието на селските райони. Заключението подчерта необходимостта от непрекъснато многогодишно финансиране, за да се гарантира устойчивост на текущите проекти.

4.7. Информация, публичност и популяризиране

През отчетния период бяха публикувани 17 съобщения до медиите по въпроси, свързани с програмата. Повечето дейности с цел видимост бяха извършени от Информационния център.

Основните прояви с цел видимост бяха откриването на граничния пункт Kato Purgos/Karavostasi и през октомври 2010 г. стартирането на финансираната от ЕС документален филм, посветен на КИЛ, на което присъства комисар Фюле.

В съответствие с количественото проучване (август 2010 г.), представата на кипърските турци за ЕС е била положително повлияна и дейностите на Информационния център са допринесли за това.

Дейността на Представителството на ЕК към кипърските турци са допринесли за увеличаване на видимостта на помощта на ЕО и за повишаване на доверието към ЕС.

4.8. Консултации с правителството на Република Кипър

Бяха проведени редовни срещи с представители на правителството на Република Кипър, и по-специално по време на посещението на комисаря и високопоставени служители на Комисията.

По отношение на проверката на собствеността, Комисията се е основала през 2010 г. на постоянното сътрудничество със съответните служби на правителството на Република Кипър, и по-специално по отношение на предоставянето на правото да продължи работата си по възстановяване на старото сметище в близост до Kato Dhikomo/Aşağı Dikmen, частично разположено на земя, притежавана от кипърски гърци.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

По време на отчетния период дейностите бяха насочени към:

- 1) Изпълнение и мониторинга на проектите.
- 2) Планиране на средствата за 2011 г.

Все още са налице някои от предизвикателствата, посочени в предишни доклади. В рамките на отчетния период отнасящите се до изпълнението на програмата за помощ въпроси включваха:

- 1) Сътрудничество между общностите на кипърските турци и кипърските гърци, необходимо, за да се постигне целта на програмата за помощи, но е нужно време и подкрепа чрез различни дейности.
- 2) Малък капацитет за усвояване на средствата от страна на общността бенефициер. Изграждането на капацитета е дългосрочен процес. При все това, съществува постоянно подобряване с напредването на проектите.
- 3) Липсата на опит с правилата на ЕС за обществените поръчки забавя реализирането на безвъзмездните средства. Бенефициерите се подпомагат от програмния екип екипите за техническа помощ с цел да придобият опит.
- 4) Рискове за устойчивостта на голямата инфраструктура, което налага кипърските турци предоставят необходимите опитни служители и средства.
- 5) Недостатъчната подготвеност на обектите по проектите за енергетика и телекомуникации причини закъснения.
- 6) Намаляване на персонала на Комисията поради бюджетни ограничения, което налага стриктно определяне на приоритетите и преразпределяне на човешките ресурси за осигуряване на подходящ мониторинг и което създава рискове за способността за комуникация във връзка с осъществяването на програмата.